

10. Partykuła *ci*

Partykuła **ci** jest nieodmienna i może występować w zdaniu:

- jako przysłówek miejsca w znaczeniu *tu, tam*, na przykład:

Vado al mare e ci rimango una settimana. (ci = al mare)

– Jadę nad morze i zostanę tam przez tydzień.

Devo tornare a casa. Ci torno con la macchina di Pietro. (ci = a casa)

– Muszę wrócić do domu. Wrócę tam samochodem Piotra.

Siete a Roma da un mese. Ci siete da un mese. (ci = a Roma)

– Jesteście w Rzymie od miesiąca. Jesteście tam od miesiąca.

- zastępując części zdania wprowadzane przez przyimki **a, in, su**, na przykład:

Sono abituato a lavorare fino a tardi. Ci sono abituato. (ci = a lavorare fino a tardi)

– Jestem przyzwyczajony do pracy do późna. Jestem do tego przyzwyczajony.

Ha provato a parlare con lei. Ci ha provato. (ci = a parlare con lei)

– Próbował z nią porozmawiać. Próbował tego.

Riesci a fare questi compiti per domani? Sì, ci riesco. (ci = a fare questi compiti per domani) – Dasz radę zrobić te zadania na jutro? Tak, dam radę.

Teniamo molto a questo lavoro. Ci teniamo molto. (ci = a questo lavoro)

– Bardzo nam zależy na tej pracy. Bardzo nam na niej zależy.

- w odpowiedziach na pytanie o stan posiadania. W tym wypadku partykuła **ci** łączy się z zaimkami osobowymi **lo, la, li, le** i czasownikiem **avere** (mieć).

Uwaga! Partykuła **ci** występując przed zaimkami osobowymi **lo, la, li, le**, zmienia formę na **ce**, na przykład:

Hai questo libro? Sì, ce l'ho. No, non ce l'ho. (partykuła **ci + lo + ho**)

– Masz tę książkę? Tak, mam ją. Nie, nie mam jej.

Hanno la sua chiave? Sì, ce l'hanno. No, non ce l'hanno.

(partykuła **ci + la + hanno**) – Mają jej klucz? Tak, mają go. Nie, nie mają go.

Avete i miei quaderni? Sì, ce li abbiamo. No, non ce li abbiamo.

(partykuła **ci + li + abbiamo**) – Macie moje zeszyty? Tak, mamy je. Nie, nie mamy ich.

Avete le mie scarpe? Sì, ce le abbiamo. No, non ce le abbiamo.

(partykuła **ci + le + abbiamo**) – Macie moje buty? Tak, mamy je. Nie, nie mamy ich.

Pamiętaj! Zaimki osobowe **lo** i **la** łączą się za pomocą apostrofu z czasownikiem, który zaczyna się od **samogłoski** lub **h**, na przykład:

ci + lo + ho = ce l'ho

ci + la + abbiamo = ce l'abbiamo

- w wielu potocznych zwrotach i wyrażeniach idiomatycznych, na przykład:

c'è, ci sono (jest, znajduje się, są, znajdują się) w zdaniach rozpoczynających się okolicznikiem miejsca oraz w niektórych pytaniach (patrz rozdz. 9):

In questa classe ci sono molti allievi. – W tej klasie jest wielu uczniów.

Nella camera c'è una sedia. – W pokoju jest jedno krzesło.

Ci sono i tuoi genitori? – Są twoi rodzice?

ci vuole, ci vogliono (trzeba, są potrzebne):

Quanto tempo ci vuole per fare questa torta? – Ile potrzeba czasu, żeby zrobić ten tort?

Ci vuole un'ora. – (Potrzeba) Jednej godziny.

Quanti ingredienti ci vogliono per preparare questa minestra?

– Ilu składników trzeba, żeby przygotować tę zupę?

metterci (potrzebować), najczęściej w odniesieniu do czasu, który jest potrzebny do wykonania danej czynności:

Quanto tempo ci metti per andare all'università?

– Ile czasu zajmuje ci dojazd na uniwersytet?

Ci metto due ore. – Zajmuje mi to dwie godziny.

Quanto tempo ci mettono per andare a piedi alla stazione?

– Ile czasu zajmuje im dotarcie na piechotę na dworzec?

■ przed czasownikiem modalnym lub po czasowniku w bezokoliczniku, jeśli czasowniki modalne występują razem z bezokolicznikiem, na przykład:

Devo andare a casa. Devo andarci. lub **Ci devo andare.**

– Muszę iść do domu. Muszę tam iść.

Posso contare sul suo aiuto? Posso contarci? lub **Ci posso contare?**

– Mogę liczyć na jego pomoc? Mogę na nią liczyć?

ĆWICZENIA

1 Odpowiedz na pytania używając partykuły ci.

Przykład: **Pensi spesso alla nostra relazione?**

(Często myślisz o naszym związku?)

Odpowiedź: **Sì, ci penso spesso. No, non ci penso spesso.**

(Tak, myślę o nim często. Nie, nie myślę o nim często.)

1. **Hai questa guida turistica?** (Masz ten przewodnik turystyczny?)

.....

2. **Andiamo al mare quest'estate?** (Jedziemy nad morze tego lata?)

.....

3. **Devi tornare a casa?** (Musisz wrócić do domu?)

.....

4. **Posso contare sul tuo aiuto?** (Mogę liczyć na twoją pomoc?)

.....

5. **Maria è andata in Italia?** (Maria pojechała do Włoch?)

.....